

Мавзуга қайтиб

«Тошкент ҳақиқати»нинг 2000 йил 16 февраль сонида Зангиота туманидаги «Наврўз» жамоа ҳўжалигининг бош ҳосилоти Абдусаттор Фуломовнинг «Олақанот қачонгача экинга зиён етказди» сарлавҳали мақоласи босилиб чиққан эди. Унда бош ҳосилот ўз ҳўжалигида олиб борган кузатишларидан келиб чиқиб, жуда долзарб масалани ўртага ташлаган эди. Ҳақиқатан ҳам кейинги йилларда бу куш хаддан ташқари кўпайиб кетиб, экинларга, мева-чевага катта зиён етказмоқда. Боғ ва узумзорларда пишиб етилиш арафасида турган ва етилган ҳосилнинг кўп қисмини чўкииб, ер билан битта қилиб тўкиб, яроқсиз ҳолга келтириб қўймоқда. Бу кушлар шунчалик айёр ва сурки, ҳайдасангиз учиб, нарироққа бориб дарахтга қўниб, қараб туради. Кетишингиз билан яна боғзорларга ёпирилиб, «ҳўжум»ни давом эттириверади. Бунинг кўриб деҳқоннинг меҳнатига юрагинг ачишади. Нима учун мутасаддилар бу офатнинг олддини олиш, бартараф қилиш ҳақида ўйламайдилар?! Бош

ҳосилот масалани кўндаланг қўяди: Республика табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, «Экосан» ташкилоти ва орнитолог олимлар нега томошабин бўлиб туришибди?!

Абдусаттор Фуломовнинг куйиниб ёзгани бежиз эмас, албатта: Ушандан буён орадан 7 ойдан ортиқ вақт ўтди. Лекин, бирон ташкилот, мутасаддилар бу мақолага муносабат билдирмадилар, лом-лим демадилар. Очиги биз журналистлар ҳам изчиллик кўрсатмадик, лоқайдлик қилдик. Бу ҳол газет-хонларнинг гашига тегиб, ажаблантирибди шекилли, улар бизга хат йўлладилар. Нега бу долзарб масаланинг ечимини охирига етказмаяпсизлар, деб дашном беришди.

Улар ҳақ эдилар. Газетхонларнинг истак ва талабларини инобатга олиб, таҳририят мавзуга яна қайтиб, уни чуқуროқ ўрганиб, айрим мактубларни чоп этишни, олимларга муурожаат қилиб, уларнинг фикрини беришни ва шу тариқа муаммони кенг жамоатчиликка ҳавола этишни зарур деб топди.

рибамизни ишга соламин. Ҳар хил касалликларга қарши курашиб, кеч куз ва эрта баҳорда мева-да-рахтларни дорилангиз, оқлаймиз, қатор ораларини юмшатамиз, суғорамиз, ўғитлаймиз. Мақсад, ширинли, тўйимли, кўримли ҳосил етиштириш ва харидорга маъқул қилишдан иборатдир. Лекин, бир нарсасига келганда, яъни ҳосилни олақанотдан ҳимоя қилишга келганда, қўлимиз калталиқ қилапти. Бунинг натижасида озмуна иқтисодий зарар кўрмаймиз. Одам алданиб қоляпти. Ҳосилни эзиш пайтида дарахтдаги қизариб, ялтираб, «мени териб ол» деб турган олма, нок, олхўри ва бошқа меваларни кўриб, ўзимизнинг ҳам ҳавасимиз

60 баъзан 100 килограмми чиқитга чиқиб кетади. Ҳўжаликда қайта ишлаш цехи бор бўлса, нур-устига нур. Лекин, бундай имконият ҳамма ерда ҳам йўқ. Натижада зарарланган мевалар исроф бўлади.

Муаммо қанча эрта ҳал этилса, биз деҳқонлар, боғбонлар шунчалик мамнун бўлардик!

Элмурод ШЕРНАЗАРОВ, Зоология институтининг илмий ишлар бўйича директор ўринбосари, биология фанлари доктори.

Гап, албатта, Афғон қуши, майнаси тўғрисида борапти. Деҳқонларнинг ташвиш-

чорвадаги кана-сўна ва бошқа зарarli ҳашоратларни еб тугатсин, деб 100-200тасини қўйиб юборишди. Дастлаб ҳақиқатан олақанот ўз бурчини «яхши» бажарди. Айни пайтда кескин равишда кўпайиб ҳам борди. Энди улар ўзларининг одатий озуқалари билан қаноатланмай қолдилар. Деҳқонлар етиштирадиган маҳсулотга ҳам ҳўжум қила бошладилар. Аввалига унчалик эътибор берилмади, лекин, йиллар ўтган сайин бу қўшнинг мева-чевага, экинга етказадиган зиёни ошиб бораверди. Ачинарлиси шундаки, олақанот жой, ҳудуд талашади, шу туфайли мусича, чумчуқ сингари беозор ва айни пайтда фойдали — асосан зарarli курт-қумисқалар билан озиқланидиган қўшларни ҳам инидан ҳайдаб чиқариб, бола очирмаепти, еб қўйепти!

Аввалига дарахтларнинг қовоқ-қасмагада яшаб, кун кечирадиган бу қўшнинг дастидан фақатгина деҳқонлар, боғбонларгина эмас, ҳатто, шахарликлар, саноат ҳодимлари ҳам азият чека бошладилар. Шундай ҳолни кузатиш мумкин. Тошкентдаги «Миконд», «Авиация» ишлаб чиқариш биғлашмаси ва бошқа корхоналар ҳудудларидаги баланд жойларга 700-800 мингтадан ортиқ олақанотлар қўнишиб, йиғилишиб олади. Чўғурлашиб, шовқин-сурон кўтариб, асабга тегадилар, энг ёмони корхона ишлаб чиққан маҳсулотларни ифлослантириб, ортиқча ташвиш келтирадилар.

Хулоса шунки, олақанотнинг соини кескин «камайтириш» тадбирларини кўрмасак бўлмайди.

ДЕҲҚОН КЎСАК САНАЙДИ

Саратон суви гўзага малҳам, деб бежиз айтмайдилар. Шундоққина билиниб турибди: утган кунгидан сўнг кўсаклар семиримди, сонига ҳам сон қўшилгандек.

Катта йўл четиди пахтазорга қўлини соябон қилиб тикилиб турган ҳосилот Ҳамроқул Жўрақуловнинг ҳаёлидан ана шу фикрлар ўтди. Пайкал оралаб чиқиб келган сувчи Раҳматилла Маматов ҳосилотнинг қиёфасидаги мамнунлиқни кўриб хурсанд бўлди.

— Қўшни пайкалга ҳам сув қўйганмисиз, — деб ҳол-аҳвол сўрашган бўлди Ҳамроқул ака.

— Кечга томон оёқлаб қолса керак, — деб жавоб берди сувчи.

— Раҳмат, — деди ҳосилот, — сизга ўргатишимиз ҳолати йўқ. Каттор ораларини ўз вақтида юмшатиб туришни ҳам ўрнига қўйсизлар, деб ишонаман.

— Албатта-да, — дейди сувчи, — хув нариги пайкалда ҳали замон тракторчилар иш бошлашади. Қўлтива-ция ўтказишади. Ҳозир бу томонга келаятганимизда, улар қўлтива-торларнинг ишчи қисмларини назоратдан ўтказиб, солашаётган эди. Бука туманидаги «Ҳўжақўргон» ширкат ҳўжалигида ишлар ана шундай қизгин бормоқда.

— 900 гектар пахта майдони, — дейди ҳосилот, — 146 ойлави пудратчи бўлиб берилган. Ҳозирги кунда пахтачиликда 730 нафар деҳқон меҳнат қилапти. Уларнинг ҳар бирининг ўз режаси, иш услуби бор. Энг муҳими пудратчилар чилла бошланиши билан гўзани қондириб суғоришга алоҳида эътибор бердилар. Кун қаттиқ исиб кетди.

Бундай пайтда каттор ораларидан нам асло қочмаслиги керак. Акс ҳолда гўза гулини ташлайди, кўсаклаши суст-лашади. Пудратчилар

буни яхши билганликларини учун ҳам гўзани кўпроқ тунда суғоришни ихтиёр эдилар. Бу эътибор, бу тадбирнинг самараси ҳозирроқ кўзга ташланиб турибди.

Қатор оралаб, гўзани шамоллатиб, ҳар түпини асраб-авайлаб, ардоқлаган деҳқон кўсак санаб, ўз меҳнат самарасидан қувонмоқда.

— Шу кунларда ҳам парваришни асло бўшаштирмаймиз, — деб айтишди пудратчи пахтакорлар. Суғориш, озиқлантириш ва қатор ораларига ишлов бериш бир-бирига боғлаб, ҳар бир даланинг ҳолатига, гўзанинг ривожига қараб олиб борилади.

Утган йили ҳар гектардан 29 центнердан ҳосил олган ҳўжақўргонликлар бу йил 30 центнерни мўлжалламоқдалар. Пахтачиликда ширкат усулига ўтилганлиги, меҳнатни ташкил этишнинг оилави пудрат усули қўлланилаётганлиги деҳқонларнинг манфаатдорлиги амалда қўлланилишини таъмин этиши шубҳасиз. Бунинг ҳис қилиб турган пахтакорлар гайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Ҳар бир тадбирни ўз вақтида, маромида бажармоқдалар. Улар ўтган йили ялли ҳосилнинг 85 фоизини биринчи навга топширган эдилар. Ҳозирги ҳаракат, қўриллаётган чоратадбирлар эса бу йил қўрсаткичини 90 фоизга олиб чиқшга қаратилгандир.

Яратиб берилган шарт-шароит, имконият, имтиёزلардан фойдаланаётган пахтакорлар, албатта, бу мақсадларига эришишлари тилакдошимиз.

Носир ИСАЕВ.

СУРАТДА: «Ҳўжақўргон» ширкат ҳўжалиги пахтазорларида.

Дилшод АҲМЕДОВ олган сурат.

ЯНА ОЛАҚАНОТ ҲАҚИДА

ёки бу қўшнинг республикамиз боғ ва токзорларига, умуман кишлоқ ҳўжалигига келтираётган зиёни йилдан-йилга биз ўйлаётганимиздан ҳам ортиб бораётгани ҳусусида

Акбар СУЛАЙМОНОВ, Тошкент туманидаги Мухаммадхон Фозилов номли жамоа ҳўжалиги раиси.

Ҳўжалигимиз асосан узумчиликка ихтисослашган, 300 гектар ҳосилга кирган боғимиз бор. Бу токзорларда меҳнат оилавий пудрат асосида ташкил этилган. Натижа яхши бўлмоқда. Пудратчи соҳибкорларимиз йил ўн икки ой фидокорона меҳнат қилиб, узумдан бу йил, айниқса, юқори ҳосил олиш учун мустаҳкам замин яратдилар. Қанча кўп ҳосил олсалар, даромадлари шунчалик мўмай бўлиши шартномада ҳам аниқ кўрсатиб қўйилган.

Лекин, очигини айтганда бутун ёз бўйи қилинган меҳнат ҳам бир бўляпти-ку, етилган ҳосилни кўриклаш, қушдан сақлаб қолиш қолишга бўлаётган ҳаракат, меҳнат ҳам бир бўляпти! Хаддидан ошиб кетди бу олақанот қуши. Боғбонларимизга катта ташвиш- келтирляпти. Унинг айёрлигини қаранг, эрта тонгда, ҳамма ширин уйкуда ётган пайтда «овга» келади. Узумга ёпишади, тўкиб сочади. Баъзи бошларни узиб, ер

билан битта қилади. Инсон инсон-да, у ҳам кун билан меҳнат қилгач, чарчайди, дам олади, ҳаммавак ҳам боғни кўриклаш имконияти йўқ унда. Бундан қушлар яхши «фойдаланадилар». Биз ҳисоблаб чиқдик. Агар бепарволикка йўл қўйилса, етиштирилган ҳосилнинг деярли 20 хатто 30 фоизини нобуд қилади бу қуш. Ахир бир килограмм узумнинг ўртача ҳарид нархи 40-50 сўм деб ҳисобласак, қанчадан-қанча зиён қўрилишини тасаввур этиш мумкин!

Шунинг учун ҳам Абду-

саттор Фуломов узоқни ўйлаб, жуда муҳим ва долзарб масалани кўтарган. Кўплашиб, бирлашиб, фикрлашиб бу муаммони ҳал қилиш пайти келди.

Мамлакат Жўраева, Қўрай туманидаги «Қўрай» боғдорчилик ҳўжалигининг бригада бошлиғи.

Мен эсимни танибманки, боғдорчилик билан шуғулланаман. Ҳар гектаридан мўлжалдагидан ошириб мева олиш учун бор таж-

келиб кетади. Бирок, ҳосилни авайлаб узиб, идишларга жойлаш жараёнида тўғриси таъбимиз хира бўлиб қолади. Нега деганда, бут-бутун бўлиб кўринган меваларни синчилаб қурсангиз, кўпининг у ер бу ерини тешиб, чўкилаб кетган бўлади олақанот. Албатта бундай меваларни сара мевалар қаторига қўшиб бўлмайди. Чириб, ириб, соғ меваларни ҳам бузиши мумкин. Шу тариқа дейлик, бир туп дарахтдан терилган 500-600 килограмм олманинг камиди 50-

ланиб гапиришлари учун асос бор, албатта.

Аслини олганда бу қуш яқин ўртада пайдо бўлган эмас. Улкамизга «ташир» буюрганга 100 йилча бўлиб қолди. Яхшигина сайрайдиган овози бор. Шу туфайли одамлар бир вақтлари уни қафасда сақлаб, дон-дун бериб боккиб, сайроғини эшитиб, завқланишган.

Лекин, давр ўтиб, бу қўшнинг ҳаёт тарзи бутунлай ўзгариб кетди. Шундай йиллар ҳам бўлдики, бу қўшни атайлаб ушлаб олиб келиб,

Табиийки, масалага ҳар ким ўзича ёндашади, ўзича баҳо беради. Деҳқон-боғбонларнинг, олимнинг ташвиш билан айтган гапларини ўқиб, эҳтимол «Нима қилибди... Куш бўлганидан кейин ризқ-насибимизни териб ейдим-да, қамайиб қоламиди», деб мулоҳаза юритувчилар ҳам топилиши мумкин.

Лекин биз бундай ҳулосага, тўғрига асло қўйилмаймиз. Олақанот туфайли ҳўжалик, туман, қолаверса, вилоят миқёсида қўриллаётган иқтисодий зарарни рақамлар воситасида тахлил қилиб кўрсак, бунга сиз ҳам иқдор бўлишингизга ишонаман.

Дейлик, ҳўжаликнинг боғ раис айтганидек, 300 гектар узумзори бор. Боғбонлар унинг ҳар гектаридан 15 тоннадан ҳосил олишни мўлжаллаганлар. Маълумотларга қараганда олақанотлар бугунги кунда ўрта ҳисобда 20 фоиз узум ҳосилни сифатсиз ҳолга келтиради. Бу — 15 тоннадан 20 фоизи, яъни 3 тонна ҳосил чиқитга чиқиб кетади, деган сўз. Ҳар бир килограмм узумнинг ўртача баҳосини 50 сўмдан деб белгиласак, ҳўжалик олақанот туфайли 300 гектар узумзордан ўрта ҳисобда 15 миллион сўм зарар кўриб турибди! Агар бу зиёни тумандаги мавжуд 1100 гектар токзорга чаксак, қарангки, туман бўйича қўриладиган зиён 50-55 миллион сўм, вилоят бўйича узумзорлардан қўриладиган зиён эса ўрта ҳисобда ярим миллион сўм атрофида бўлиши мумкин!

Тўғри, бизнинг бу ҳисоб-китобимиз тахминан олинган. Агар аниқ ҳисоблар келтириладиган бўлса, эҳтимол, қўриладиган зиён миқдори бундан ҳам кўп бўлиши мумкин. Агар бунга мева-чевага етказилаётган зиёни ҳам қўсасак, бу миқдор деярли тенг ярим кўпайиб кетиши ҳеч гап эмас.

Республикамиздаги 12та вилоятнинг ҳар бирида ҳам озми-кўпми узумзорлар, мевали боғлар борлигини ҳисобга оладиган бўлсак, қўриладиган зиёнинг ҳисобига етмай қоламиз.

Энди бундай ўйлаб, мушоҳада қилайлик. Шунча ҳосил аллақандай қушга ём бўляпти-ку! Агарда у қўриқланиб, тўла-тўқис сақлаб қолинса, миллиард-

МУХБИР ШАРҲИ

миллиард сўмлаб маблаг деҳқоннинг қўнғаида қолади-ку, деган фикр ҳаёлга келади.

Шу ҳақда ўйларканмиз, олимнинг фикрига тўла-тўқис қўшилиш керак. Бу қўшни бутунлай йўқотиб бўлмайди. Лекин, уларнинг соини кескин қамайтириш шарт. Акс ҳолда зиён қўлами йил сайин жуда тез кенгайиб бораверади. Бунинг мутахассислар ҳам эътироф этишмоқда. Ҳозирги пайтда вилоят ҳудудида, қолаверса республикамизда қанча миқдорда олақанот борлигини аниқ айтиш мушкул иш. Аммо оддий ва жўн ҳисоб-китоб қилиб қўрайлик. Бизнинг иқлим шароитимиз бу қуш учун жуда қулай ҳисобланади, шунинг учун ҳам у бир йилда 2 хатто 3 марта болаёлади. Бошқача айтганда бир уя бир йилда 7-8 уяга айланади. Ана шу жараён ниҳоятда тезлик билан давом этаверса, келгусида ҳудудимиздаги боғ ва далаларни олақанот босиб кетиши ҳавфи қучайиши аниқ. Шундай экан, бу дахшатли ҳавфнинг олддини олиш, бартараф қилиш ҳақида ким ўйлайди, ким қайғуради?!

Мол аччиғи, жон аччиғи деганларидек, деҳқонларимиз, боғбонлар машаққатли меҳнатлари эвазига етиштириладиган ҳосилни асраб-авайлаб сақлаш учун биринчи навбатда ўзлари ҳаракат қилмоқдалар, бошқорилмоқдалар, чора кўрмоқдалар. Айрим ҳаваскор боғбон ва соҳибкорлар, дейлик, ҳурмо, гилос мевасини сақлаш учун атрофини докалар билан ўраб қўядилар. Лекин бу машаққатли ишнинг удадасидан чиқиб ҳар қимнинг ҳам қўлидан келавермайди. Шунинг учун ҳам май ойининг бошларида эрта пишир гилосини сақлай олмай, қушнинг дастидан кесиб ташлаётганлар ҳам йўқ эмас.

Шунга қарамай ўз ҳудудидаги каттагина майдонлардаги мева-чеваларни асраб қолиш учун баъзи фойдали тадбирларни қўраётганлар борлиги кишини мамнун этади.

— Биз ҳам қараб турмаяпмиз, — дейди телефон орқали мулоқотда Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш биғлашмасининг бош директори, кишлоқ ҳўжалик фанлари докто-

ри Махмуд Мирзаев. — Донни яхши кўришини ҳисобга олиб, олақанот кўп тўпланадиган жойларга жоҳарланган дон сочиб қўйди, фойдаси бўлди, лекин бу тадбир истиқболли эмаслиги аён эди. Бошқа фойдали қўшлар ҳам донни еб, нобуд бўлиши турган гап. Боғбонларимиз кўпроқ ёлғондақаман, ўқ отилиб овоз чиқарадиган, қўрқитадиган имлитқидан, мосламадан ҳам фойдаланадилар, лекин бу мослама анча қиммат туради. Ҳамма ҳам ундан фойдаланиш имкониятига эга эмас. Биз узум боғларида яна бир тажрибани амалга оширдик. Эскириб ишдан чиққан кино, фото ленталарини узумзорларга осиб қўйдиқ, бунинг қарангки, олақанот шамолда тебраниб, ялтираб турадиган бу ленталардан хавфсираб узумзорга яқин-лашади. Яна бир тажрибани амалга оширдик. Олақанот кирғининг овозини эшитса қолади, чўчийди, деб айтдилар. Қани қўрайликки, деб битта кирғини топиб, узумзорга қўйдиқ. Бир вақт қарасак, кирғий олақанотни оёғи остига олиб роста олишяпти, чўкилаб, булғалайпти! Бир оздан сўнг бориб қўрдик, олақанот ўлиб ётибди, лекин, кирғий ҳам яшамади.

Тажрибалар, изланишлар, чора ва тадбирлар. Булар вақтинчалик натижа бериши мумкин. Аммо, кишини бир савол қийнайди. Келажакда аҳвол нима бўлади? Шунинг учун ҳам олақанотни йўқотиш, соини қамайтириш тўғрисида энг аввало мутасадди ташкилотлар ҳаракат қилишлари, олимларнинг жон қўйдиришлари талаб этилмоқда.

Эҳтимол газетада бир чиқиш билан, битта мақола чоп этиш билан бу масалага жавоб топиш мушкулдир. Асосий мақсадимиз кенг жамоатчилик, мутахассислар, олимлар эътиборини ушбу киши билмас, айни вақтда гўяда ўткир муаммога қаратиш ва биғлалиқ ечимини топишга эришишдир.

Уйлаймизки, бу сафар газетамизнинг чиқиши ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди.

Носир РИХСИЕВ,

«Тошкент ҳақиқатининг махсус мухбири».

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

мамлакатлар одамлар воқеалар ҚИСҚА САТРАЛДАРДА

● ШИМОЛИЙ Корея Осиёда тинчлик ва барқарорлиқни мустаҳкамлаш йўлидан боради ва бу борада ўтказилган тадбирларда фаол иштирок этади, деди ушбу мамлакат Ташки ишлар вазири Пэк Нам Сун АСЕАНнинг минтақавий анжуманида. Унинг билдиришича, дунёда барқарор тинчликни сақлашда АСЕАНнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор ва хавфсизлик масалалари бўйича ўтказилаётган наёбатдаги анжуман бу борадаги саъй-ҳаракатларини янги босқичга кўтарди.

● АҚШ ва Хитой вакиллари ўртасида қуролланиш назорат қилиш масаласи бўйича навбатдаги музокара август ойда Ҳавайи оролларида бўлади. Икки мамлакат ташки сийёсат маҳкамалари раҳбарлари Мадлен Олбрайт ва Тан Цзясюан Бангкокда учрашиб, шундай келишувга эришди.

● ФРАНЦИЯ ҳукумати Шимолий Корея АСЕАНнинг хавфсизлик масалалари бўйича минтақавий анжуманига қабул қилинганни маъқуллайди, деди мамлакат Ташки ишлар вазириги расий вакили.

70дан ОРИФИ БОЛАЛАР

Украинада жорий йил бошидан буён 27 минг маротаба ёнгин содир бўлди ва бунинг оқибатида мингдан ортиқ одам бевақ ҳаётдан қў юмди. Мамлакат Ички ишлар вазириги ёнгинга қарши кураш бошқармаси раҳбари Григорий Рива журналистлар билан учрашувда шундай деди. Унинг айтишича, қурбонларнинг етимли нафардан ортиғи болалар эди.

ЭНГ ЭСКИ «КОНКОРД»

Францияда бир неча кун илгари ҳалокатга учраган «Конкорд» самолёти ҳозир фойдаланилаётган ушбу русумдаги ҳаво транспортлари орасида энг эскиси экан. «Эр Франс» ҳаво йўллари компанияси

БМТ БЮРОСИ ОЧИЛДИ

БМТнинг Халқаро тинчликни сақлаш департаменти Эфиопия пойтахтида ўз бюросини очди. Бундан қўзланган мақсад мазкур мамлакат билан Эритрея ўртаси-

да келишмовчиликларга сабаб бўлаётган бахсли ҳудудларга халқаро кучларни жойлаштиришни тезлаштириш ҳамда фақулулда вазиётлар вақтида Эфиопия Мудо-

вакили Франк Дебукнинг айтишича, у 1975 йилда ишлаб чиқарилган.

Маълумотларга қараганда, ҳалокатга учраган «Конкорд» ишга туширилган вақтдан буён жами 12 минг соат парвоз қилган. Бу шу русумдаги бошқа самолётлар кўрсаткичига қараганда анча кам.

ТАРИХДА ИЛК БОР

Тайландда АҚШ давлат котиби Мадлен Олбрайт билан Шимолий Корея Ташки ишлар вазири Пэк Нам Сун ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Икки мамлакат тарихида биринчи бор ўтказилаётган ушбу музокара томонлар Корея яримолидаги вазиёт, КХДРнинг ракета дастури ҳамда АҚШнинг ракетадан мудофаа тизимини такомиллаштириш режаси билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

фаа вазиригига ёрдам кўрсатишдир. Халқаро ташкилот вакилининг билдиришича, Эритреяда ҳам яқин кунлар ичида шундай бюро очилиб қолади.

ҚААБИ СЕВГИГА МӨЙИЛ...

Машҳур «Титаник» фильмининг режиссёри Ж. Камэрон ҳақида Холливудда шундай ҳазил гап юради: яқин йиллар ичида Жеймс Элизабет Тэйлор рекордини синдиради. Маълумки, машҳур актриса Элизабет Тэйлор 8 маротаба турмуш қурган.

Яқинда Ж. Камэрон 38 ёшли актриса Эмис Сузи билан никоҳдан ўтмоқчи эканини билдирди. Бу унинг бешинчи, Сузи хонимнинг эса иккинчи никоҳи бўлади. 45 ёшли режиссёр бунгача атиги тўрт марта уйлانган экан. У Эмис билан ўша «Титаник»ни суратга олиш жараёнида танишган. Э. Сузи бу фильмда асосий роллардан бири — Кекса Роузининг набирасини қойилмақом қилиб ижро этади. Бу, албатта, истиснододли режиссёрнинг назаридан четда қолмади. Ҳар ҳолда, Ж. Камэрон айнаш шу Сузи туфайли ўзининг туртинчи хотини — Холливуднинг таниқли актрисаси Линда Эмилтон билан ажрашди. Линда 1998 йилда эрининг Сузи билан алоқасини сезиб қолиб, уни вафосизликда айблаган ва уйдан ҳайдаб чиқарган эди. Утган йили аялининг ҳуқуқий жараёни ниҳоясига етди. Миш-мишларга қараганда, Линда хоним Жейм-сдан 7 ёшли қизи Жозефина тарбияси учун 100 миллион доллар ундирган.

Ж. Камэрон аввал Шарон Уилям исмли ресторан хизматчисига уйлانган эди. У билан 1984 йилда орани очик қилди. Ушанда Шарон эридан атиги 1200 доллар олган экан. Кинопроодсёр Хейл Энн Хёрд билан қўрилган никоҳ 1989 йилда беқор қилинди. 1991 йилда Кэтрин Бигелоу исмли аёл билан турмуш қурди ва бу оила ўша йилнинг охиригача баъзур етиб бора олди.

(ҲАЖОН ОММОВИ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАДИ).

ЭНДИ ҚАРЗНИ КИМ ТЎЛАЙДИ?

Буюк Британиянинг «Керман энд Ко» ҳуқуқшунослик фирмаси «Графф Даймондс» савдо уйининг нафақаларини ёқлаб, америкалик боксчи Майк Тайсонга нисбатан даъво аризаси ёзди. Майлсумки, йил бошида М. Тайсон Лондонда Англиянинг оғир вазили боксчиси Жўлиас Фрэнсиз билан жанг қилган ва голиб чиққан эди. Ҳалаба сурури уни маст қилди ва боксчи дур-жавоҳир билан савдо қилувчи «Графф Даймондс» с

Ибратнома

ИЗЗАТ ТИЛАГАЙСАН — ИЙМОНИНГ БЎЛСИН

Соғлиқни йўқотиб эришилган орзу кишини қувонтирмайди.

Атроф бўлса бепарво,
Хаддан ошар беҳаё.

Эй инсон, ҳар ерда одобинг бўлсин,
На ишни қиларсан саводинг бўлсин,
Ибодан, ҳаддан қимлигинг маълум,
Иззат тилагайсан — иймонинг бўлсин.

Табобат илмидан қимки хабардор,
Сиҳатлиқ ҳаммаша унга бўлур ёр.

Номард бўлса йўлдошинг
Шўр бўлар суйган ошинг.

Мард ишини қилгин, бўтам,
Номардлар тортгай ситам.

Ҳаракатда яшар тирик жон,
Ҳаракатсиз танда инвир қон.
Танбалликда йўқ танга роҳат,
Ҳаракат қил, ҳаракат, инсон.

Ҳалол меҳнат тарбиялар кишини,
Хунар, билим осон қилар ишини,
Чекмай, ичмай, тўғри юрса агар ким,
Соғлом яшар, узайтирар ёшини.

Текин ош кишини танти қилади,
Таъмагир тулқидек айёр бўлади,
Таъмаю порага ўрганса одам,
Ўзию ўзгани беор қилади.

Ақлнинг ўғриси — арақдир, инсон,
Яхши-ю ёмоннинг дилин қилар қон,
Ибосиз, ҳаёсиз қаттоллик ундан,
Ҳаттоки, етажак наслга зиён.

Мўсин НУРИДДИНОВ,
Меҳнат фахрийси.

Халқро Амир Темур хайрия жағғармаси томонидан жорий этилган «Ҳазина-4» лаҳзалик пул-буом лотереясига жами бир миллион беш юз саксон тўрт минг йиғирмата ютук, жумладан, 5та «Нексия», 5та «Дамас», 10та «Тико» русумли енгил автомашина ва катта микродордаги пул совринлари қўйилган. 31 июль куни ютукқа қўйилган «Дамас» автомобилнинг илк соҳибига машинанинг қалити топширилди.

Ютук Фаргона вилояти Кува туманида истикомат қилувчи Муродил Усмонов-

МУРОДИЛ АКА ТОШКЕНТДАН «ДАМАС» МИНИБ КЕДАН

га насиб этди. — Март ойида тасодифан «Ҳазина-4» лаҳзалик хайрия пул-буом лотереясини юз сўмга сотиб олган эдим, — дейди хурсандлигини яшира олмай Муродил ака. — Омадим бор экан — «Дамас» машинаси чиқди. Умумий микдори 500 миллион сўмни ташкил этадиган мазкур лотереянинг айна пайтада қарийб 100 миллион сўмлиги аҳоли томонидан харид қилинди. Омади чопганлар турли

ютуқларнинг соҳиби бўлмоқда. Ана шундайлардан бири — тошкентлик Юсуф Мўминовга «Тико» русумли енгил автомашина насиб этган. Мазкур лотереядан тушган маблағ жағғарманинг илмий-маърифий ишларини амалга оширишга ҳамда иқтидорли ёшлар, ногиронлар, кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам курастишга сарфланади.

О. НОРБЕКОВ,
ЎЗА мухбири.

БАЛИҚ ЁМФИРИ

Эфиопиянинг шимол-ғарб қисмидаги аҳолиси қургончиликдан қаттиқ азият чекмоқда. Бу ерларда икки йилдан бери ёмғир ёймапти. Шундай бир вазиятда бу ерда тўсатдан ёмғир қўйиб берди. Аммо, у сув томчиларидан эмас, балки... турли катта-кичикликдаги жонсиз ва жонли балиқлардан иборат эди.

Аҳоли бундан саросимага тушди. Воқеа содир бўлган жойга зудлик билан етиб келган мутахассис-ихтиологнинг фикрича Ҳинд уммонида ҳосил бўлган қучли қуюн, бу ердаги балиқларни ўз домига тортиб, уларни ҳаво орқали қитъанинг юзларча километр ичкарасига олиб кирган. Шу ерда ўз кучини йўқотган туффон ўлжа балиқларни ҳайратдан қотиб қолган эфиопияликлар бошига тўхаверган, деб ёзади Россияда нашр этиладиган «Оракул» ойномаси.

ШИФОБАХШ БУТА

Норвегиялик жарроҳ Ю. Бенгт Кенияда физиканинг мавжуд қонуниларини инкор этувчи ҳодисанинг гувоҳи бўлди. Касалхонада у қабилла бошқиларидан бирининг автохалокатга учраган набирасини операция қилди. Қария бунинг эвазига жарроҳ белидаги оғриқдан, умуртқасидаги касалликдан халос этажасини айтиб, жарроҳни дўнгликлар оралиғидан буталар билан қопланган бир жарликка етаклаб келди. Оқик кенглик ўртасида барглари нуланиб, шўъла таратаётган бута турарди. Уни «Қуймас бута» деб аташаркан. Ундан худди ёнаётгандек қуруқ иссиқлик чиқарди.

Бутанинг фақат муайян жойдан қуриш мумкин эди, сал четга қадам қўйсангиз ёки бироз ақинлашсангиз, қўздан гойиб бўларди. Бенгт қўйлагини ечиб, бутага ақинлашганди, у қўрнмак қўлди, аммо иссиғи кучайди. Жарроҳ қўрнмас бутага орқа ўгириб ун беш дақиқада ўтирди ва қариянинг ишораси билан ўрнидан туриб, қийинди. Бенгт саҳоватли кекса кузатувида бу ерга яна тўрт марта келган, унинг умуртқаси бутунлай соғайиб кетди.

Ўтган-кетганларни баланддан томоша қилиш яхши экан. Кимга қараётганлигини ўша одамнинг ўзи ҳам сезмас экан. Шунинг учун шаҳар марказидаги кўп қаватли уйда яшовчи Машкура бекорчиликдан сал зерикса, кўчани кузатишга тушади. Кўпинча уйда ёлғиз қолади. Бугун ҳам ёлғизлик ва бекорчиликдан зерикиб, кишиларни томоша қила бошлади. Аммо бугунги бекорчиликдан бошлаб қўйган бу қилиги оқибатда ўзидан нафақат яхши инсонларнинг, балки ҳатто Худонинг ҳам безор бўлишига олиб келиши мумкинлигини ҳаёлига ҳам келтирмаганди...

Машкура эрмак учун қўлидаги кўзга билан офтоб қидираётган бўлса-да, бамайхотир сират тута-тиб одимлаётган узун бўйли йигитнинг юзига қўёш нурини туширди. Қўзи қамашиб кетган йигит тўхтади-да ким бўлдикин деган уйда талапа қаради.

— Кечирасиз, сизни бир синфдошим деб ўйлабман, — жимлайди Машкура. — Мўминжон деган синфдошимга ўқшаркансиз. Қўраганимгаям уч-тўрт йил бўлди.

Йигит қорамтир кўз ойнагини қўлига олarkan, «Шунақам», — деди жиддий оҳангда. Сўнг қўшиб қўйди. — Менинг ҳам исми-м Мўминжон.

— Вой, кўзойнагингизни есангиз, синфдошимга қўшиб қўйгандек ўшаб кетаркансиз, — Машкура ўзи тўқиб айтган гаплардан ўзи хурсанд бўлиб кетди. — Бунинг устига исмингиз ҳам бир экан.

— Бунча чиройли куласиз, яхши қиз. — Машкуранинг илтифотидан Мўминжоннинг ҳам юзига баъзаси югурди. — Ҳўзл экансиз. Пастга тушолмайсизми?

— Бу кўчадан кўп ўтасизми? — Машкура нозли оҳангдаги бу саволи билан йигитнинг гапини бўлди.

— Йўқ, биринчи марта ўтишим. Икки соатдан кейин қайтиб ўтаман.

— Тез-тез ўтиб турсангиз, хали яна қўришиб қоларми.

Мўминжон яна нимадир демокчи бўлиб тарадудланди. Аммо, Машкура шарт бурилиб ичкарига кириб кетди. Нариги хонага ўтиб тўғри тошона олдига бориб ўтирди. Қўлга илинар - илинмас калта сочларини қайта таради. Ула-эликларини олдига ақинлашганди, у қўрнмак қўлди, аммо иссиғи кучайди. Жарроҳ қўрнмас бутага орқа ўгириб ун беш дақиқада ўтирди ва қариянинг ишораси билан ўрнидан туриб, қийинди. Бенгт саҳоватли кекса кузатувида бу ерга яна тўрт марта келган, унинг умуртқаси бутунлай соғайиб кетди.

Ҳақиқатан ҳам Мўминжон

бу кўчага серкатнов бўлиб қолди. Шаҳарнинг узок бир чеккасида яшасада, Машкуранинг бахонасида кунора марказга келарди. Бора-бора апоқ-чапоқ бўлиб кетишди. Бир кунги галати ҳол бўлди. Гавжум бир ошхонада тушлик қилаётганда Мўминжоннинг кўзи узокроқдаги столда уларни кузатиб қой ичиб ўтирган дўсти Жасурбекка тушиб қолди. Жасурбек бир минутга келиб кет, деган маънода имлади.

— Кечирасан, ёнингдани ким бўлади? — Жасурбек рўпарасига келиб ўтирган Мўминжонга қатъий савол берди.

— Келинпояшча деявер, ўшанга уйланмоқчиман. — Ундай бўлса кечки пайт албатта бизникига ўтгин. Муҳим гап бор.

— Айтқол, — ҳайрон бўлди Мўминжон.

— Ҳозир мавриди эмас... Кечки пайт Жасурбекнинг ўзи кўчага чиқиб Мўминжонни кутиб ўтирган экан.

— Тинчлик...

Машкура эрмак учун қўлидаги кўзга билан офтоб қидираётган бўлса-да, бамайхотир сират тута-тиб одимлаётган узун бўйли йигитнинг юзига қўёш нурини туширди. Қўзи қамашиб кетган йигит тўхтади-да ким бўлдикин деган уйда талапа қаради.

Йигит қорамтир кўз ойнагини қўлига олarkan, «Шунақам», — деди жиддий оҳангда. Сўнг қўшиб қўйди. — Менинг ҳам исми-м Мўминжон.

— Вой, кўзойнагингизни есангиз, синфдошимга қўшиб қўйгандек ўшаб кетаркансиз, — Машкура ўзи тўқиб айтган гаплардан ўзи хурсанд бўлиб кетди. — Бунинг устига исмингиз ҳам бир экан.

— Бунча чиройли куласиз, яхши қиз. — Машкуранинг илтифотидан Мўминжоннинг ҳам юзига баъзаси югурди. — Ҳўзл экансиз. Пастга тушолмайсизми?

— Бу кўчадан кўп ўтасизми? — Машкура нозли оҳангдаги бу саволи билан йигитнинг гапини бўлди.

— Йўқ, биринчи марта ўтишим. Икки соатдан кейин қайтиб ўтаман.

— Тез-тез ўтиб турсангиз, хали яна қўришиб қоларми.

Мўминжон яна нимадир демокчи бўлиб тарадудланди. Аммо, Машкура шарт бурилиб ичкарига кириб кетди. Нариги хонага ўтиб тўғри тошона олдига бориб ўтирди. Қўлга илинар - илинмас калта сочларини қайта таради. Ула-эликларини олдига ақинлашганди, у қўрнмак қўлди, аммо иссиғи кучайди. Жарроҳ қўрнмас бутага орқа ўгириб ун беш дақиқада ўтирди ва қариянинг ишораси билан ўрнидан туриб, қийинди. Бенгт саҳоватли кекса кузатувида бу ерга яна тўрт марта келган, унинг умуртқаси бутунлай соғайиб кетди.

Ҳақиқатан ҳам Мўминжон

кам бўлиб ўксимасин, уларни уйли-жойли қиламан деб уминини деҳқончилик билан ўтказди, бор кучини ерга берди.

Тирикчилик қўйида меҳнатдан, тўй-ҳашамларда хизматдан ортмайдиган Бахриддинга ҳам Машкура маъқул тушди. Ўзи билган кишлоқ қизларига ўхшаб ичимдагини топ дейдиганлардан эмас. Гапга чечан, шаддодгина.

— Иккимизнинг турмушимизга, кўчаларда ёнма-ён юришларимизга ҳаммамнинг хаваси келсин, Бахриддин ака, — деди Машкура тўй кунини белгиланган, мулойимлик билан. — Шунинг учун қўзини ўйнатадиган турли-туман қимматбаҳо кийимлардан олиб бering. Бахриддин зўр келинчақ топибди деб, кўрган душманлар...

— Ундай бўлса кечки пайт албатта бизникига ўтгин. Муҳим гап бор.

— Айтқол, — ҳайрон бўлди Мўминжон.

— Ҳозир мавриди эмас... Кечки пайт Жасурбекнинг ўзи кўчага чиқиб Мўминжонни кутиб ўтирган экан.

— Тинчлик...

Машкура эрмак учун қўлидаги кўзга билан офтоб қидираётган бўлса-да, бамайхотир сират тута-тиб одимлаётган узун бўйли йигитнинг юзига қўёш нурини туширди. Қўзи қамашиб кетган йигит тўхтади-да ким бўлдикин деган уйда талапа қаради.

Йигит қорамтир кўз ойнагини қўлига олarkan, «Шунақам», — деди жиддий оҳангда. Сўнг қўшиб қўйди. — Менинг ҳам исми-м Мўминжон.

— Вой, кўзойнагингизни есангиз, синфдошимга қўшиб қўйгандек ўшаб кетаркансиз, — Машкура ўзи тўқиб айтган гаплардан ўзи хурсанд бўлиб кетди. — Бунинг устига исмингиз ҳам бир экан.

— Бунча чиройли куласиз, яхши қиз. — Машкуранинг илтифотидан Мўминжоннинг ҳам юзига баъзаси югурди. — Ҳўзл экансиз. Пастга тушолмайсизми?

— Бу кўчадан кўп ўтасизми? — Машкура нозли оҳангдаги бу саволи билан йигитнинг гапини бўлди.

— Йўқ, биринчи марта ўтишим. Икки соатдан кейин қайтиб ўтаман.

— Тез-тез ўтиб турсангиз, хали яна қўришиб қоларми.

Мўминжон яна нимадир демокчи бўлиб тарадудланди. Аммо, Машкура шарт бурилиб ичкарига кириб кетди. Нариги хонага ўтиб тўғри тошона олдига бориб ўтирди. Қўлга илинар - илинмас калта сочларини қайта таради. Ула-эликларини олдига ақинлашганди, у қўрнмак қўлди, аммо иссиғи кучайди. Жарроҳ қўрнмас бутага орқа ўгириб ун беш дақиқада ўтирди ва қариянинг ишораси билан ўрнидан туриб, қийинди. Бенгт саҳоватли кекса кузатувида бу ерга яна тўрт марта келган, унинг умуртқаси бутунлай соғайиб кетди.

Ҳақиқатан ҳам Мўминжон

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб олди. Шу-шу сўзи-х а р к у н и так-

Машкуранинг синглиси ҳазиллашмаган экан, Матлуба айтган эртанги кун кўп узокқа қўзилмади. Тўй кечасиёқ Машкуранинг машамаси бошланди. Ке-таманга тушиб